

UDRUŽENJE ŽENE NA PREKRETNICI

IZVEŠTAJ za 2015. godinu

Za Udruženje „Žene na prekretnici“ 2015. godina je godina **OSNIVANJA**.

Udruženje je osnovano **1. decembra 2015.** godine, sa idejom da ekonomski i društveno aktivira žene, u srednjim i starijim godinama koje su ostale bez posla.

Udruženje je veoma zadovoljno da je u kratkom periodu, od prvih sastanaka krajem septembra 2015. godine do kraja kalendarske godine, ostvarilo mnogo toga, a posebno se može smatrati velikim uspehom da je osmišljen, organizovan i održan ciklus **pilot-radionica** sa ciljnom grupom Udruženja. Za 2016. godinu je planirano proširenje aktivnosti Udruženja.

Udruženje sa zadovoljstvom prezentira svoj prvi godišnji Izveštaj koji će pokazati da je za kratko vreme urađeno mnogo i da su rezultati ohrabrujući za dalji razvoj i osnaživanje Udruženja.

Predsednica Upravnog odbora

Izveštaj

Sadržaj

Izvršni rezime (Executive Summary)	5
Osnivači	7
Okruženje i rodna diskriminacija na tržištu rada	9
Ciljevi	13
Proces osnivanja	14
Pilot - Radionice	16
Saradnja sa drugim udruženjima	24
Rezultat aktivnosti	25
Pogled u budućnost – Plan za 2016. godinu	26
Finansijski izveštaj	27
Aneks A	29

Izvršni rezime (Executive Summary)

Ovo je prvi godišnji izveštaj o radu Udruženja „Žene na prekretnici“. On pokriva period od četiri meseca i obuhvata osnivače, glavne ciljeve, proces osnivanja Udruženja kao dobrovoljne i volonterske grupe građana, detaljan prikaz pilot programa koji je potvrdio relevantnost predloženih aktivnosti i veliku potrebu za ovom vrstom programa; predstavlja partnere bitne za ostvarenje ciljeva, sumira postignuća, i izlaže plan za dalji razvoj i širenje programa u 2016. godini, kao i finansijski izveštaj za 2015. godinu.

Udruženje je stvoreno sa ciljem osnaživanja i povezivanja žena, u srednjim i starijim godinama koje su ostale bez posla.

Udruženje time odgovara na rastući problem i trend u kome su žene srednjih i starijih godina diskriminisane tokom davanja otkaza u javnim i privatnim privrednim društvima.

Stopa zaposlenosti žena od 33% na zabrinjavajuće je niskom nivou, i niža je za gotovo 14 procentnih poena u odnosu na mušku populaciju. Drugi jasan statistički pokazatelj otkriva da su ekonomska kriza i tranzicija ostavile bez posla veliki broj upravo starijih osoba, u godinama od 50-64.¹ Na osnovu podataka Nacionalne službe za zapošljavanje broj **nezaposlenih** žena u kategoriji 50+ je alarmantan i za godinu dana je porastao za čak 5,41 procentnih poena.

U kratkom, četvoro-mesečnom periodu, od ideje do realizacije pilot programa, postignuto je sledeće:

Osnivanje i registracija - Osnivačka skupština Udruženja „Žene na prekretnici“ održana je 1. decembra 2015. godine. Usvojen je osnivački akt, Statut, izbrane su članice Upravnog i Nadzornog odbora, imenovane su zastupnice Udruženja. Upravni odbor je na svom prvom sastanku, 1. decembra 2015. godine, izabrao predsednicu i potpredsednicu Udruženja. Udruženje „Žene na prekretnici“ upisano je 11.12.2015. godine u Registar udruženja Agencije za privredne registre Republike Srbije.

---

¹ Nacionalna strategija zapošljavanja za period 2011–2020

Radionice – I Susret sa FOKUS GRUPOM održan je 5. novembra 2015. godine, i osim osnivača prisustvovalo je i 11 žena koje su u 2015. godini ostale bez posla, a imaju 45+ godina; II POMOĆ U TRAŽENJU POSLA: Uspešno upravljanje karijerom, radionica je održana 23. novembra 2015. godine. Broj učesnica je bio 10; III Radionice u okviru psihološke podrške: „ŽIVOTNA KRIZA: ŠANSA ILI GUBITAK“ i „MODEL KRUŽNE EMOCIONALNE REAKCIJE“ - održane 01.12. 2015. godine, broj učesnica 19; IV PRAVNA POMOĆ - Šta ako nam se dogodi otkaz ? Radionica je održana 08.12.2015. godine, radionici je prisustvovalo ukupno 12 učesnica; i V RADIONICA NA TEMU UPRAVLJANJA KARIJEROM: IZRADA LIČNOG RAZVOJNOG PLANA održana 16. 12 .2015. godine, učestvovalo je 10 polaznica.

Partneri - Udruženje Centar za edukaciju i razvoj PsihoFokus, Beograd – Novi Beograd, Udruženje poslovnih žena Srbije, Beograd, Udruženje građana „Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji, Beograd.

Rezultati - Za neverovatno kratko vreme, od prvog sastanka, 23. septembra do kraja 2015. godine, Udruženje je uspešno realizovalo: osnivanje Udruženja, izradu znaka Udruženja, registraciju Udruženja, ciklus pilot radionica, saradnju sa 3 udruženja, formiranje grupe na Linked-in, i upoznavanje šire javnosti o ciljevima i radu Udruženja.

Plan za 2016. godinu - Udruženje će sprovesti program osnaživanja i povezivanja najmanje 300 žena starosti 45 + i prezentiraće svoj Projekat potencijalnim domaćim i stranim donatorima i učestvovalaće na konkursima za finansiranje projekata.

Finansijski izveštaj - S obzirom da je Udruženje osnovano na osnivačkoj skupštini održanoj dana 1. decembra 2015. godine u Beogradu, a da je 11.12.2015. godine upisano u Registar udruženja Agencije za privredne registre Republike Srbije, može se konstatovati da Udruženje nije imalo raspoloživih finansijskih sredstava, niti finansijskih transakcija, te će se iz tih razloga za navedenu godinu, u APR predati blanko finansijski izveštaji.

Doprinos pisanju ovog Izveštaja dale su sve članice Udruženja.

Osnivači

Osnivači udruženja su grupa žena koje su na volonterskoj bazi udružile svoja profesionalna znanja kako bi dale svoj doprinos rešavanju ovog ozbiljnog ekonomskog i socijalnog pitanja.

<p>Udruženje „Žene na prekretnici“ upisano je 11.12.2015. godine u Registar udruženja Agencije za privredne registre Republike Srbije.</p> <p>Matični broj: 28188765 PIB: 109296366 Delatnost: 9499 – Delatnost ostalih organizacija na bazi učlanjenja</p> <p> Znak Udruženja je autorsko delo dizajnerke, Marije Gačanović Gray, i predstavlja drevni simbol ženskog božanskog principa (ili „Kali Jantra“ u hinduizmu, kod starih Grka „Velika Majka Demetra“)², a prema simbolizmu u savremenom grafičkom dizajnu sugerise tenziju, konflikt ili akciju.³ Boje simbolizuju: crvena - ljubav, strast, radost, ljubičasta – umetnost, strpljenje, čarobnjaštvo (boja vladara),</p>	<p>Osnivači Udruženja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miroslava Perišić, • Zorica Stevanović, • Dragana Mladenović, • Svetlana Cerović, • Milijana Ilić, • Gordana Jeremić-Zec, • Snežana Stanojević, i • Vesna Bajković <p>Upravni odbor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miroslava Perišić, predsednica, • Zorica Stevanović, potpredsednica, • Milijana Ilić, član, • Snežana Stanojević, član, i • Vesna Bajković, član. <p>Nadzorni odbor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dragana Mladenović, predsednica • Svetlana Cerović, i • Gordana Jeremić-Zec. <p>Biografije osnivača sadržane su u Aneksu A</p>
---	---

² Albert Churchward, „The Origin and Evolution of Primitive Man“, London, 1912
<https://archive.org/details/originevolutiono00churrich>
<http://symboldictionary.net/?tag=triangle>

³ Mr Dragan Marković, dr Dragan Cvetković, „Osnovi grafičkog dizajna“

---

narandžasta – plodnost, sjaj, bogastvo. ²	
---	--

Okruženje i rodna diskriminacija na tržištu rada

Stupanjem na snagu Zakona o načinu određivanja maksimalnog broja zaposlenih u javnom sektoru⁴ u avgustu 2015. godine završeno je višemesečno nagađanje o postojanju viškova zaposlenih u javnom sektoru i njihovo otpuštanje je postalo realno i neizbežno. U cilju uspešnog realizovanja dogovora sa MMF-om racionalizacija broja zaposlenih će se nastaviti do 2018. godine, sa hiljadama novih otkaza u planu,⁵ a žene će biti prve na udaru.

Žene su bile neravnopravne žrtve i u dosadašnjim procesima privatizacije i restrukturiranja preduzeća, a novim zakonom stavljene su u još nepovoljniji položaj u odnosu na muškarce. Pokušaj da se sa navršениh 60 godina i šest meseci, lekarke, profesorke, sudije, odnosno sve žene zaposlene u zdravstvu, prosveti, sudstvu, državnoj upravi, prisile, donošenjem novih zakonskih odredbi, da idu u penziju⁶, sprečen je odlukom Ustavnog suda kojom je obustavljena primena ovih odredbi⁷. Ovaj pokušaj produblivanja rodne diskriminacije nije uspeo.⁸

Poznato je, a statistički podaci to potvrđuju, da su žene najranjivija grupa na tržištu rada Republike Srbije i da je problem nezaposlenosti kod njih nesrazmerno veći u poređenju sa muškarcima.⁹

Na osnovu podataka Nacionalne službe za zapošljavanje (NSZ) broj **nezaposlenih** žena grupe 40+ beleži rast u 2015. godini u odnosu na decembar 2014. godine, a u kategoriji 50+ situacija je još lošija.

U nastavku je nekoliko tabela koje jasno pokazuju navedeno.

⁴ „Službeni glasnik RS“ broj 68/2015, stupio na snagu 12. avgusta 2015. godine i primenjuje se do 31. decembra 2018. godine

⁵ Politika, 2.10.2015. godine

⁶ Danas, 27.9.2015

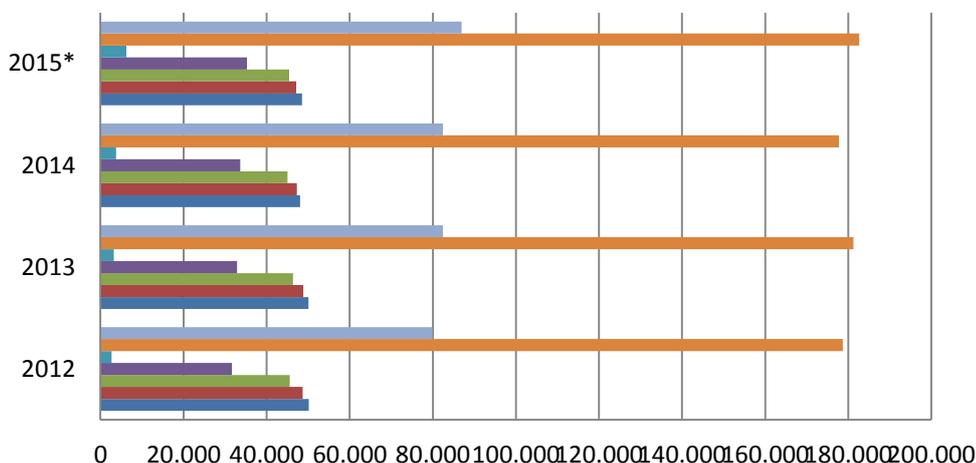
⁷ <http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=206813> Politika, 8. oktobar 2015.

⁸ I do sada je granica za odlazak u starosnu penziju bila za žene nekoliko godina niža nego za muškarce, ali u smislu prava, a ne obaveze. One koje su to želele mogla su da rade kao i muškarci, do 65-te.

⁹ Nacionalna strategija zapošljavanja za period 2011–2020

**Prikaz broja nezaposlenih žena po starosnim grupama
(2012-2015*)**

	2012	2013	2014	2015*
ukupno žene 50+	79.903	82.403	82.472	86.931
ukupno žene 40+	178.705	181.292	177.755	182.611
60-64	2.667	3.198	3.768	6.244
55-59	31.643	32.885	33.648	35.263
50-54	45.593	46.320	45.056	45.424
45-49	48.684	48.808	47.266	47.124
40-44	50.118	50.081	48.017	48.556

Nezaposlena lica u Republici Srbiji po mesecima i polu:

X 2014		XI 2014		XII 2014		I 2015		II 2015		III 2015	
Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
741.362	380.242	739.044	378.982	741.906	379.066	753.949	383.272	759.942	385.420	766.500	388.645

IV 2015		V 2015	
Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
761.878	387.363	753.846	383.863

Nezaposlena lica prema starosti i polu na kraju decembra 2015. godine:

15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		40-44	
Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
19.242	8.250	72.973	34.850	91.387	50.447	87.014	48.806	86.948	49.306	84.851	47.647

45-49		50-54		55-59		60-64	
Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
83.240	46.064	85.626	45.018	76.636	35.218	36.179	6.367

Na kraju decembra 2015. godine ukupno nezaposlenih lica u Republici Srbiji bilo je 724.096 od čega žena 371.973 (**51,37%**). Ako se pogleda struktura po godinama, najveći procenat nezaposlenih žena u odnosu na ukupni broj nezaposlenih je u starosnim grupama 40-44 (**56,15%**), 45-49 (**55,34%**), 50-54 (**52,58%**) i veći je od ukupnog prosečnog odnosa.

Izvor: Mesečni statistički bilten Republike Srbije Nacionalne službe za zapošljavanje.

Nacionalna strategija za rodnu ravnopravnost za period od 2016. do 2020. godine sa Akcionim planom za period od 2016. do 2018. godine (izvor: website Vlade Republike Srbije)(u daljem tekstu: „Nacionalna strategija“) ističe da formalno gledano žene i muškarci u Republici Srbiji imaju jednaka prava, međutim, pokazatelji govore da je ukupan društveno ekonomski položaj žena u znatno lošijem položaju u odnosu na muškarce i da postoji dubok jaz između proklamovanih principa i konkretne prakse u sprovođenju politika. Takođe se navodi da su žene najbrojnija ranjiva grupa na **tržištu rada** Republike Srbije. Iako čine polovinu stanovništva radnog uzrasta, one su manjina među učesnicima/učesnicama na tržištu rada i još izrazitija manjina među zaposlenima. Stopa zaposlenosti muškaraca (**50,0%**) je značajno viša od stope zaposlenosti žena (**35,5%**). Stopa zaposlenosti žena starosti od 25 do 54 godina je za 14 procentnih poena manja u odnosu na stopu zaposlenosti muškaraca iste starosti (56% prema 70%). Samo-zaposlenih među muškarcima ima dvostruko više nego među ženama (u starosnoj dobi od 15 do 64 godina je 29% muškaraca i 14% žena). Na tržištu rada su u posebno teškom položaju žene starije od 45 godina koje su izgubile radno mesto, s obzirom na sužene mogućnosti da nađu novo zaposlenje. Prosečna zarada muškaraca je veća od prosečne zarade žena i u javnom i u privatnom sektoru, pretežno zbog koncentrisanja ženske radne snage u slabije plaćenim sektorima. Na 100 zaposlenih muškaraca sa visokom stručnom spremom je 114 žena, u istoj kategoriji razlike između prosečnih zarada iznose 5,1% u korist muškaraca. Posledično, žene u proseku primaju manju penziju od muškaraca i to za skoro 20% nižu starosnu a preko 16% nižu invalidsku penziju. Žene su na konkursima za posao češće odbijene nego muškarci sa opravdanjem da određeni posao nije za pripadnice njihovog pola (71%) ili zbog starosti (65%). Među merama za realizaciju cilja u odnosu na tržište rada i radnopravnu zaštitu koje se navode u Nacionalnoj strategiji, je i „kreiranje mera koje će doprineti formalnoj zaposlenosti žena, posebno starijih žena i pripadnica ranjivih grupa“.

Kao **poseban cilj** Nacionalna strategija predviđa uspostavljanje mehanizama saradnje sa udruženjima, naime, država uključuje ženske grupe i druga udruženja u procese formulisanja antidiskriminacionih politika, unapređenje rodne ravnopravnosti i poboljšanje položaja žena. Saradnja bi trebalo da se ostvaruje preko Kancelarije za

saradnju sa civilnim društvom Vlade. Navedeno je da „značaj rodne ravnopravnosti i kompleksnost problematike kojom se bavi Strategija zahtevaju uspostavljanje čvršće i kontinuirane saradnje u sprovođenju planiranih mera i aktivnosti između nacionalnog mehanizma za rodnu ravnopravnost i relevantnih udruženja, posebno ženskih udruženja“.

Kao godina realizacije posebnog cilja navedena je 2016. godina, dok su kao mere za realizaciju posebnog cilja navedene: obezbeđivanje formalnog i neformalnog dijaloga i periodične konsultacije između institucionalnih mehanizama na svim nivoima i relevantnih udruženja, posebno ženskih, putem formalnog mehanizma saradnje u oblasti sprovođenja strategije; uključivanje u saradnju udruženja koja se bave položajem ranjivih grupa; podsticanje i podržavanje udruženja da u projektima koje realizuju što više koriste ciljeve i mere iz Strategije, kao i da razmenjuju primere dobrih praksi.

Kao odgovor na izrazitu rodnu neravnopravnost žena u pogledu zapošljavanja i u pogledu otpuštanja osnovano je **Udruženje „Žene na prekretnici“**.

Neformalni razgovori budućih osnivača i saradnika Udruženja počeli su u proleće 2015. godine. Krajem septembra 2015. godine je održan prvi sastanak, sredinom oktobra su postavljeni osnovi Projekta „Žene na prekretnici“, od početka novembra do sredine decembra 2015. godine održani su prvi sastanak sa FOKUS GRUPOM i 4 radionice! Sve žene koje su učestvovala u radu na organizovanju, pripremi i realizaciji kako radionica tako i samog osnivanja Udruženja su radile kao volonteri.

Ciljevi

Udruženje „Žene na prekretnici“ je dobrovoljno, nevladino i neprofitno udruženje građana, osnovano na neodređeno vreme radi ostvarivanja ciljeva u oblasti rodne ravnopravnosti kroz osnaživanje i povezivanje žena, u srednjim i starijim godinama koje su ostale bez posla.

Osnovni ciljevi Udruženja su osnaživanje i osposobljavanje žena koje su ostale bez posla, i/ili bile diskrimisane, putem organizovanja različitih radionica, povezivanje žena na lokalnom, regionalnom, nacionalnom i međunarodnom planu u cilju pomoći, razmene iskustava, mentorskog rada i drugi povezani ciljevi koji će omogućiti ženama srednjeg i starijeg doba koje su ostale bez posla da se ponovo radno angažuju na novom poslu ili novoj karijeri.

Udruženje će ciljeve ostvariti kroz organizaciju obuka, radionica, pružanje informacija i saveta, saradnju sa drugim udruženjima i lokalnim samoupravama, uz stalno prilagođavanje svojih aktivnosti potrebama ciljne grupe.

Proces osnivanja

Osnivači Udruženja su se prvi put sastali **23. septembra 2015. godine** i otvorili pitanja postojanja problema otpuštanja žena u srednjem i starijem životnom dobu, osnivanja, ciljeva, finansiranja, jednog od mogućih modaliteta organizovanja.

Na narednom sastanku, **15. oktobra 2015. godine**, predstavljen je nacrt Projekta „Žene na prekretnici“, prihvaćena je ideja o otvaranju dve grupe na Linked-in (jedna zatvorena za osnivače i jedna otvorena za ciljnu grupu).

Treći sastanak, održan **29. oktobra 2015. godine**, bio je uglavnom posvećen organizovanju prvog sastanka sa **FOKUS GRUPOM**, utvrđen je sadržaj i satnica sastanka. Ostvaren je načelni dogovor sa **Udruženjem poslovnih žena** o saradnji.

Susret sa **FOKUS GRUPOM** održan je **5. novembra 2015. godine**, i osim osnivača prisustvovalo je i 11 žena koje su u 2015. godini ostale bez posla, a imaju 45+ godina. Osnivači su ženama prezentirali ideju osnivanja Udruženja koje bi se bavilo problemima žena koje su ostale bez posla, u srednjim i starijim godinama i predstavile polje rada pilot radionica. Posebno se obratila pažnja na komentare učesnica i njihove predloge, potrebe, ideje o temama koje bi trebalo uključiti u radionice.

Sastanak održan **9. novembra 2015. godine**, osim dogovora o pripremnim aktivnostima za održavanje osnivačke skupštine i izrade zakonom propisanih akata, bio je u potpunosti posvećen analizi susreta sa **FOKUS GRUPOM**, posebno komentara učesnica. Podvučene su „naučene lekcije“, uočena su pitanja kojima bi trebalo posvetiti veću pažnju. Dogovoren je program tri pilot radionice: radionica za jačanje komunikacionih sposobnosti (23. novembar), radionica za psihološku pomoć (1. decembar) i radionica za pravnu pomoć prilikom otpuštanja (8. decembar).

Pripremni sastanak za osnivačku skupštinu održan je **27. novembra 2015. godine**.

Osnivačka skupština Udruženja „Žene na prekretnici“ održana je **1. decembra 2015. godine**. Usvojen je osnivački akt, Statut, izbrane su članice Upravnog i Nadzornog odbora, imenovane su zastupnice Udruženja.

Upravni odbor je na svom prvom sastanku, 1. decembra 2015. godine, izabrao predsednicu i potpredsednicu Udruženja.

Pilot - Radionice

I Susret sa FOKUS GRUPOM održan je **5. novembra 2015. godine**, i osim osnivača prisustvovalo je i 11 žena koje su u 2015. godini ostale bez posla, a imaju 45+ godina.

Susret je počeo sa predstavljanjem svih učesnica kroz uvodnu vežbu – „ice-braker“. Predstavljeno je poreklo ideje osnivanja Udruženja i planiranje rada u skladu sa nacionalnom strategijom zapošljavanja. Predstavljene su podaci i pokazatelji o neravnopravnosti žena 45+. Takođe je predstavljena i struktura projekta – ideja i dinamika rada.

Psiholog, Vesna Bajković je vodila vežbu „Drvo očekivanja“. Cilj vežbe je da se eksponiraju strahovi i nade učesnica pred celom grupom, što je i poziv i potvrda da izgovoreno (napisano) uzmu u obzir. Ispisivanje na papir je korisno jer ćemo ta očekivanja koristiti u našoj krajnjoj evaluaciji postignutih rezultata ali i kao vrlo važan podsetnik "trenerima" i samim učesnicama kao i poređenje dobijenog sa očekivanjem. Učesnice su slobodne da ispisuju širok spektar svojih očekivanja.

II POMOĆ U TRAŽENJU POSLA: Uspešno upravljanje karijerom

Radionica je održana **23. novembra 2015. godine**. Voditeljka je bila **Maja Vujović**, konsultant, trener i autor u sferi komunikacija.

Cilj radionice je bila da se «opipa puls» ciljne grupe i steknu uvidi u njihova praktična znanja o upravljanju karijerom. Stoga im je, u sklopu prijavljivanja, traženo da popune složen elektronski obrazac, što je do kraja pilot-faze uradilo 11 polaznica i 4 inicijatorke.

Struktura obrasca je omogućila da se steknu uvidi u znanja polaznica o pisanju rezimea, u njihove stavove o razvoju karijere i njihov stepen motivacije za dalji nastup na tržištu rada. Iz njihovih odgovora je postalo jasno da one na početku pilot-faze nisu imale veštine neophodne za traženje posla, da nisu poznavale tržište rada i njegove uslovnosti, da su bile nespremljene da prihvate izmenjena očekivanja poslodavaca na domaćem tržištu, da su se nevoljko bavile karijernom tematikom i da im je motivisanost bila na niskom nivou.

Evo ilustrativnih primera. Skoro sve polaznice su pravile slovne greške, čak i u popunjavanju sopstvene e-adrese. Na pitanja u kojima su mogle da se predstave u dobrom svetlu nisu ni odgovarale, ili su odgovarale nevoljko, šturo i nezainteresovano (Pitanje: «Koje tehničke veštine imate?» Odgovor: «Amaterske»). Pokazale su nepoznavanje podele veština po vrstama i formata u kom se kandidati za poslove standardno predstavljaju. Upečatljiv pokazatelj bio je vidan jaz između njihovih pojedinačnih životnih i poslovnih motova i blelih utisaka koji su proizlazili iz njihovih ukupnih odgovora. Stoga je akcenat u prvoj radionici stavljen prvenstveno na motivisanje polaznica za aktivnu borbu za nastavak karijere.

Sadržaj obuke prilagođen je rezultatima stečenim kroz upitnik, pa je stoga čitav prvi sat posvećen obradi rezultata. Polaznice su zamoljene da analiziraju i komentarišu (anonimne) odgovore. Kroz diskusiju, primere i napomene voditeljke, polaznice su same iznale zaključke o optimalnom predstavljanju u standardnim karijernim formatima. Drugi sat je bio posvećen razgovoru o stanju na globalnom i domaćem tržištu rada, fazama i nivoima karijere, očekivanjima poslodavaca i pre svega motivisanju polaznica da se osposobe za redovan nastup na savremenom tržištu rada.

Vreme održavanja bilo je od 18 h do 20 h, s malim kašnjenjem, uzrokovanim iznenadnom promenom lokacije). Naime, prvobitno dogovorena lokacija imala je kvar na instalacijama, pa je u poslednji čas improvizovano rešenje – grupa je prešla u obližnji kafić u knjižari (što nisu optimalni uslovi za rad, ali je važno da obuka ipak nije bila otkazana).

Broj učesnica je bio 10, uz učešće i svih inicijatorki udruženja, te je grupa imala 18 polaznica. Samo tri polaznice i jedna inicijatorka (40%, odnosno 22% ukupnog broja pisutnih) su popunile evaluacioni obrazac, pa rezultate treba uzeti s dozom opreza.

Njihova **ukupna ocena** ove radionice je 4,17.

Koliko je izbor teme relevantan za vas?	Da li je tema obuhvaćena (u okviru vremenskih mogućnosti)?	Ocenite predavača /voditelja	Ocenite korišćena sredstva (primere, vežbe, simulacije, materijale itd.)	Koliko su teorijski uvidi i primeri iz prakse bili u ravnoteži?	Ocenite primenljivost tih saznanja u praksi.
4,5	4,5	4,75	3,5	4	3,75

Njihovi najsnažniji utisci ili saznanja su:

- Podatak da i kad nisam zaposlena, radim u "radnom vremenu" posao koji se zove Traženje posla
- Interakcija - diskusija i rasprava

- Pozitivnost, optimizam, razumevanje za situaciju u kojoj smo se našle, ali sa akcentom na "bez kukanja, molim" i "akcija, uzmite svoj život u svoje ruke, jer ko će ako nećete vi same"
- Iskrenost učesnica seminara.

Na pitanje o eventualnim komentarima ili predlozima odgovorile su:

- Trebalo bi ovakve radionice da pohađaju i oni koji trenutno imaju posao, jer pomaže u karijernoj nadgradnji
- Možda više uvida u domaće okruženje i interese žena bez posla
- Samo napred i hvala na podršci i što ste uz nas
- Uskladiti savete sa situacijom na srpskom tržištu rada.

Voditeljka je, na osnovu odgovora na upitnik, pre obuke pripremila i tokom sesije podelila individualne poslovne profile učesnicama, a tokom prvog sata je te (anonimne) profile i pročitala, kao vid obuke. Na taj način su, na osnovu onoga što su čule o drugima i onoga što su o sebi mogle da pričaju, polaznice mogle o temi obuke da razmišljaju i dugo posle njenog održavanja.

Posle obuke, polaznice su e-poštom dobile detaljne informativne slajdove na ovu temu, kao i obrasce za dalji razvoj poslovnih veština.

Zaključci voditeljke

Treba naglasiti da ovu uvodnu sesiju treba smatrati samo orijentacionom i da na nivou nepripremljenosti za razvoj karijere na kom su bile naše polaznice u pilot-fazi naprosto nije realno odmah organizovati radionicu. Potrebno je održavati po dve sesije – jednu uvodnu i drugu radnu, kad polaznice, u međuvremenu, kroz psihološku i pravnu pomoć, steknu izvesno samopouzdanje, poboljšaju motivaciju i saznaju osnovne smernice za uspešno upravljanje karijerom. Tek u sledećoj fazi ih je moguće obučiti detaljima izrade rezimea, pripremiti ih za intervju i pisanje pratećih pisama, odnosno usmeriti ih prema dostupnim izvorima i primerima za dalji samostalni rad.

III Radionice u okviru psihološke podrške:

„ ŽIVOTNA KRIZA: ŠANSA ILI GUBITAK“ i „MODEL KRUŽNE EMOCIONALNE REAKCIJE“

Kratak prikaz sadržaja radionice: kada kriza nastaje i čemu služi; kako psihička kriza izgleda; kako se ljudi suočavaju sa krizama; mehanizmi prevladavanja; individualne različitosti; izvori energije i snage i kada kriza postaje šansa. Teorijski deo je predstavljen u cilju razumevanja emocija koje se javljaju kao i prepoznavanja određenih simptoma u vreme trajanja krize kao i u cilju osnaživanja lične odgovornosti za prevazilaženje krize.

Model kružne emocionalne reakcije je prikazan i objašnjen takođe u svrhu razumevanja individualnih razlika u tumačenju spoljašnjih stimulusa odnosno reakcija na značajnu promenu u spoljašnjem svetu koja motiviše osobu na adaptaciju u novonastaloj situaciji.

Vreme održavanja radionice

Radionica je održana **01.12. 2015. godine** u trajanju od 2 sata (18 – 20h).

Broj učesnica: 19

Evaluacioni list.

Prosečne ocene:

Izbor teme	4,32
Sveobuhvatnost	4,47
Predavač	4,79
Korišćena sredstva	4,47
Teorijski primeri praksa	4,42
Primenljivost	3,95
Celokupna ocena	4,40

Komentari

Učesnice si bile aktivne, postavljale su pitanja i iznosile individualne probleme, osećanja kao i ideje.

Individualni rad u okviru psihološke podrške:

Individualni rad obuhvata psihološko testiranje kao i coaching odnosno aktivno traženje rešenja problema i pomeranje fokusa sa negativnog na pozitivno. Cilj je naučiti osobu da se fokusira na ono što želite da postigne.

Vreme održavanja

Sreda **16.12.** i **23.12.** održana su dva individualna termina sa jednom učesnicom i dalje će se održavati do 5 termina prema planu.

Broj učesnica: 1

Komentari

Ukoliko se učesnica obrati dobiće još smernica koje su joj potrebne. Izveštaj će se nastaviti kada i ako bude i sama želela dalji coaching za njen lični rad i razvoj.

IV PRAVNA POMOĆ - Šta ako nam se dogodi otkaz ?

Radionica je održana **08.12.2015. god.**, u Beogradu, Ul. Knaza Miloša br. 4, Kuća ljudskih prava, u trajanju od 18,00 do 19,00 časova. Radionici je prisustvovalo ukupno **12** učesnica (ne računajući osnivače Udruženja). Učesnicama je blagovremeno upućen poziv, elektronskim putem, kako bi se informisale o vremenu i mestu održavanja radionice i predviđenim sadržajem.

Istovremeno sa pozivom, učesnicama je dostavljen i materijal pod nazivom : AKO NAM SE DOGODI OTKAZ (primarna pravna zaštita), koji po sadržaju predstavlja sažeti prikaz (posebno stilizovan i obrađen) o procedurama i rokovima za postupanje, i to:

- u slučaju otkaza ili prestanka radnog odnosa na drugi način;
- u slučaju ostvarivanja zaštite prava kod NZS, PIO Fonda, Zavoda za zdravstveno osiguranje;
- u slučaju zaštite prava iz radnog odnosa pred inspekcijom rada;
- u slučaju zaštite prava iz radnog odnosa pred sudom;
- o zaštiti prava u slučaju mobinga, diskriminacije ili povrede prava ličnosti.

Učesnicama je Istovremeno upućen i kratak Upitnik sa pitanjima usmerenim na sticanje uvida u njihov trenutni radnopravni status, ali i radi utvrđivanja opravdanosti i potrebe obrazovanja Pravnog savetovališta (koje bi, u okviru Projekta, pružalo redovnu, besplatnu, primarnu pravnu pomoć ciljnoj grupi).

U prvom delu radionice bilo je govora u vezi unapred dostavljenog materijala - pravnih procedura i rokova za postupanje u slučaju otkaza ugovora o radu.

U drugom delu radionice učesnice su postavljale konkretna pravna pitanja, s tim što na pojedina pitanja odgovori će biti naknadno dostavljeni, i to nakon uvida u odgovarajuću dokumentaciju, i nakon i pravne analize pojedinačnih slučajeva.

Evaluacioni list.

Prosečne ocene:

Izbor teme	4,00
Sveobuhvatnost	4,00
Predavač	4,67
Korišćena sredstva	4,33
Teorijski primeri praksa	4,67
Primenljivost	4,67
Celokupna ocena	4,39

Zaključak: Učesnicama je jasno naglašeno da će u aktivnostima i radu Udruženja, u okviru projekta "Žene na prekretnici", akcentirati na osposobljavanju i osnaživanju sopstvenih snaga za rešavanje izazova u kojima se nalaze žene bez zaposlenja, i to korišćenjem samopomoći (na primer obrazovanje Pravnog savetovališta u čijem radu mogu učestvovati sve zainteresovane članice odgovarajuće stuke i obrazovanja), ali i tako što će se koristiti institucije (predstavnički sistemi), u cilju zaštite prava i najboljih interesa ciljane grupe.

V RADIONICA NA TEMU UPRAVLJANJA KARIJEROM:

IZRADA LIČNOG RAZVOJNOG PLANA

Radionica je održana **16. 12 .2015.** godine. Voditeljka je bila **Maja Vujović**, konsultant, trener i autor u sferi komunikacija. Obuka je održana **od 18 h do 20 h**.

Cilj radionice je da omogući polaznicama da saznanja iz ovog ciklusa obuka pretoče u konkretne elemente svog daljeg profesionalnog razvoja. Istovremeno, aktivan rad polaznica na ovim planovima trebalo bi da omogući i organizatorima da sagledaju ishod pilot-faze kroz konkretne rezultate obuka.

Obuku je pohađalo 10 polaznica i četiri inicijatorke. Među polaznicama, polovina je prisustvovala i prvoj radionici na temu upravljanja karijerom, a ostalima je to bio prvi susret sa tom temom.

Stoga je **sadržaj radionice** bio podeljen na dva dela. U prvom satu obavljen je pregled aktivnosti, kako bi se sve polaznice uputile u tematiku, a i motivisale za dalji razvoj. Bilo je reči o svim mogućnostima, tehnikama i alatima koje su polaznice imale na raspolaganju, a prikazano je i koliko su one to koristile (ne mnogo, pokazalo se). Ipak, naglasak je stavljen na njihovo aktivno učešće u pilot-fazi i na sve susrete i razmene sprovedene u sklopu rada Udruženja, što je delovalno vidno motivišuće na sve prisutne.

U drugom satu, polaznice su bile u prilici da vide i čuju brojne primere iz prakse, kao i da same odgovaraju na pitanja kakva bi mogla da ih očekuju na putu ličnog razvoja i razvoja karijere.

Evaluacione listiće je popunilo 12 polaznica. Ukupna ocena sesije je 4,60. Evo njihovih ocena:

Izbor teme	Sveobuhvatnost	Predavač	Korišćena sredstva	Odnos teorije i praksa	Primenljivost u praksi
4,50	4,67	4,83	4,58	4,58	4,42

Utici i komentari polaznica su:

“Konačno nešto razumem. Kad nastavljamo, kako ja mogu da doprinesem?”

“Puno korisnih saveta.”

“Saznala sam kako da predstavim sebe. Nadam se da ću imati prilike da to primenim u praksi.”

“Zajednički pristup jako dobar.”

“Neka znanja nisu neosvojiva.” i “Važno je saznati ono što si mislila da je kasno, da si ranije morala to znati.”

“Dobila sam uvid iz oblasti koje su mi jako važne, a u kojima nemam dovoljnih saznanja.”

“Prezentacija je bila interesantna i inventivna.”

“Više konkretnijih primera, primerenijih za naše uslove.”

“Primenljivost usvojenih znanja.”

“I ova današnja radionica je bila odlična. Bilo bi korisno ukoliko bismo uspele da osmislimo i napravimo projekat koji bi nam obezbedio neke finansije”

Važno je napomenuti sasvim različito raspoloženje koje je vladalo tokom ove radionice. Iako nije bilo vremena za sve planirane primere i vežbe, vladala je veoma pozitivna atmosfera i polaznice su zdušno učestvovala. Vrlo često su postavljale pitanja, komentarisale, voljno su radile vežbe i odgovarale na pitanja. Razlika između početne neverice sa početka pilot-faze i ove spremnosti na izazove je ogromna.

Treba naglasiti i da je i ova radionica pripremljena kroz upitnik. Nešto složeniji i zahtevniji, obrazac ličnog plana koji je poslat polaznicama pre obuke nije bio obavezan za učešće. Tokom radionice voditeljka je sve vreme podsećala na tu ideju i motivisala polaznice da pomoću tog alata što pažljivije isplaniraju svoj dalji nastup na tržištu rada. Ipak, samo jedna polaznica i jedna inicijatorica su popunile lični razvojni plan, i to u najkraćem roku posle obuke. Možda su ostale polaznice podlegle prazničnom raspoloženju (novogodišnji i božićni praznici usledili su ubrzo) ali simptomatično je da se nijedna nije setila ovog plana posle praznika.

Zaključci voditeljke

Iz celog procesa pomoći u upravljanju karijerom voditeljka izvlači jedan zaključak: da bi Udruženje trebalo da predvidi i neki oblik stalnog podsećanja polaznica i održavanja njihove motivacije. To može da bude nedeljno glasilo, e-pošta, aplikacija na mobilnom ili osoba (koordinator-konsultant). Potreban je način da se održava redovan kontakt sa polaznicama i da im se pomogne da održe motivaciju.

Prepuštene same sebi, one se, uprkos obukama i drugim oblicima pomoći i podrške, ipak ne zalažu u onoj meri koja je neophodna za nastavak njihovih karijera.

Saradnja sa drugim udruženjima

- ✚ Sa **Udruženjem Centar za edukaciju i razvoj PsihoFokus, Beograd – Novi Beograd**, Vladimira Popovića 18/4, ostvarena je na samom početku rada bliska saradnja. PsihoFokus je na volonterskoj osnovi osmislio, organizovao i realizovao psihološke radionice (grupne i pojedinačne) u okviru pilot projekta. Očekuje se potpisivanje sporazuma o saradnji između Udruženja i PsihoFokus kojim će se dogovoriti plan saradnje, organizovanje grupnih psiholoških radionica i pojedinačnog rada „Coaching“, i partnerski nastup prema donatorima.
- ✚ Udruženje je sa **Udruženjem poslovnih žena Srbije, Beograd – Zvezdara**, Volgina 15, takođe ostvarilo konstruktivnu saradnju i planiraju se dalji zajednički poduhvati. Udruženje poslovnih žena je učestvovalo u radu pilot – radionice i predstavilo rad samog Udruženja poslovnih žena i postignuća preduzetnica – članica.
- ✚ Zahvaljujući **Udruženju građana „Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji, Beograd – Stari Grad**, Kneza Miloša 4, Udruženje je moglo bez naknade da koristi prostorije u okviru **Saveza udruženja KUĆA LJUDSKIH PRAVA I DEMOKRATIJE, Beograd – Stari Grad**, Kneza Miloša 4, i bez finansijskih resursa održi ciklus pilot – radionica.

Rezultat aktivnosti

Za neverovatno kratko vreme, od prvog sastanka, 23. septembra do kraja godine, Udruženje je uspešno realizovalo:

- ✓ osnivanje Udruženja (sa svim potrebnim opštim aktima, izborom organa),
- ✓ izradu znaka Udruženja,
- ✓ registraciju Udruženja kod Agencije za privredne registre,
- ✓ ciklus pilot radionica – prvi sastanak sa fokus grupom, radionicu „Uspešno upravljanje karijerom“, radionice u okviru psihološke podrške „Životna kriza: šansa ili gubitak“ i „Model kružne emocionalne reakcije“, pravnu radionicu „Šta ako nam se dogodi otkaz“, preduzetničku radionicu i radionicu na temu upravljanje karijerom: izrada ličnog razvojnog plana,
- ✓ saradnju sa 3 udruženja,
- ✓ formiranje grupe na Linked-in, i
- ✓ upoznavanje šire javnosti o ciljevima i radu Udruženja.

Mada je rano govoriti o uticaju četvoromesečnog rada, pokazatelji su vrlo pozitivni: dupliran je broj učesnica na radionicama od prvog sastanka do poslednje radionice i jedna učesnica se uspešno zaposlila.

Učesnica, Ranka Vitorović:

„Želim da vas obavestim da sutra počinjem da radim i da su mi radionice koje je organizovalo naše Udruženje Žene na prekretnici mnogo pomogle.

Danas sam bila na razgovoru, uspela sam da prevaziđem tremu i da sebe predstavim u najboljem svetlu, radionice za pomoć i podršku na koje sam išla bile su mi od neprocenjive koristi.“

Pogled u budućnost – Plan za 2016. godinu

Udruženje će u narednom periodu posebne napore uložiti u proširenje svog rada, finansijsko osnaživanje Udruženja i povezivanje sa lokalnim samoupravama.

Udruženje će raditi na širenju broja članova, učesnica na radionicama, povećanju broja radionica, i uključenju većeg broja stručnjaka kao predavaca.

Do kraja 2016 godine, Udruženje planira da organizuje program od preko 50 raznovrsnih radionica kako bi doprinelo osnaživanju i povezivanju do 300 žena starosti 45 +.

Udruženje Žene na prekretnici će svoj Projekat prezentirati potencijalnim domaćim i stranim donatorima i učestvovalaće na konkursima za finansiranje projekata.

S obzirom da se u sredstvima javnog informisanja najavljuje značajno otpuštanje zaposlenih u državnoj upravi, a postoje indikacije i da će neka veća privredna društva takođe smanjiti broj zaposlenih, može se očekivati, u relativnom kratkom periodu, potreba da Udruženje pruži podršku velikom broju žena koje ostanu bez posla, u okviru ciljne grupe Udruženja, ali i van nje, tako da je od osnovnog značaja da Udruženje upozna donatore sa društvenom važnošću njenih aktivnosti i obezbedi finansiranje rada Udruženja.

Paralelno sa obezbeđivanjem izvora finansiranja, Udruženje će se povezati sa lokalnim samoupravama kako bi se što više približilo ženama i kako bi što bolje odgovorilo na njihove potrebe.

Udruženje želi da svoj rad proširi na celu teritoriju Srbije.

Udruženje će raditi i na sopstvenom osnaživanju i povezivanju sa udruženjima u Srbiji i na međunarodnom planu.

Finansijski izveštaj

U skladu sa članom 13. Statuta predviđeno je da Nadzorni odbor podnosi izveštaj na svakoj sednici Skupštine.

S tim u vezi napominjemo, da je u skladu sa članom 1. Statuta, Udruženje „Жене на прекретници“ dobrovoljno, nevladino i neprofitno udruženje građana, osnovano na neodređeno vreme radi ostvarivanja ciljeva u oblasti rodne ravnopravnosti kroz osnaživanje i povezivanje žena, u srednjim i starijim godinama koje su ostale bez posla.

S obzirom da je Udruženje osnovano na osnivačkoj skupštini održanoj dana 1. decembra 2015. godine u Beogradu, a da je 11.12.2015. godine upisano u Registar udruženja Agencije za privredne registre Republike Srbije, može se konstatovati da Udruženje nije imalo raspoloživih finansijskih sredstava, niti finansijskih transakcija, te će se iz tih razloga za navedenu godinu, u APR predati blanko finansijski izveštaji.

U godišnjem planu aktivnosti za 2016. godinu, koji je u izradi, predviđeno je da se nakon izrade zvaničnog projekta sa precizno navedenim aktivnostima Udruženja, preduzmu intenzivne aktivnosti na pribavljanju odgovarajućih sredstava od nadležnih institucija, odnosno potencijalnih domaćih i stranih donatora/partnera, kako bi se u narednom periodu mogli u kontinuitetu realizovati statutom predviđeni ciljevi i aktivnosti.

Ovo što sledi treba navesti radi upoznavanja, a može se negde evidentirati i kao poseban dokument.

Napominjemo da je za potrebe osnivanja i registraciju udruženja, kao i za potrebe održavanja nekoliko radionica i savetovaništa, udruženje bilo prinuđeno da od svojih osnivača prikupi određena lična sredstva neophodna za navedene aktivnosti.

S tim u vezi potrebno je navesti strukturu i iznose navedenih troškova:

Troškovi osnivanja/registracije

Uplate osnivača -----	7.000,00 RSD (7x1000,00)
Naknada za registraciju za APR -----	4.900,00 RSD
Administrativna taksa za overu L.k.-----	1.540,00 RSD (2x770,00)
Izrada pečata -----	1.300,00 RSD

Overa OD obrasca -----	1.550,00 RSD
Ukupno:	9.290,00 RSD

Ostali troškovi za održavanje radionica

Iznajmljivanje projektoru

Štampa promotivnog materijala

Kupovina registratora

Posluženja za radionice

Aneks A

Biografije osnivača

Miroslava Perišić, humanitarni radnik. Posle diplomatske službe u Londonu i novinarske karijere u Beogradu, poslednje dve decenije je kao humanitarni radnik u UN/UNICEF živela i radila u Avganistanu, Pakistanu, Ruandi, Keniji, Sudanu i SAD gde je osmišljavala, sprovodila i evaluirala projekte koji su se bavili socijalnim uključivanjem marginalizovanih grupa dece. U penziji nastavila saradnju sa UNICEF-om i uključena je u jačanje sistema decije zaštite u okviru odgovora na migracionu krizu u Srbiji i Evropi. Diskriminacija bilo kojeg tipa bila joj je uvek ključni pokretac za akciju te je i u osmišljavanju i promovisanju projekta "Žene na prekretnici" bila vođena ovim opredeljenjem, i svojim radnim iskustvom.

Zorica Stevanović, advokat, specijalizovana za korporativno, finansijsko i bankarsko pravo, pre advokature radila u bankama i brokerskim kućama preko 20 godina, poseduje licencu brokera hartija od vrednosti, jedan od inicijatora osnivanja Udruženja. Motiv učešća u osnivanju i radu Udruženja – želja da se pomogne ženama i uspostavljanju svesti o položaju žena, njihovom osnaživanju i njihovoj ravnopravnosti.

Dragana Mladenović, diplomirani ekonomista, u prethodnom periodu radila u oblasti bankarstva 18. godina - u tri banke. Nakon toga dve godine u brokersko - dilerskoj kući kao rukovodilac trgovanja, Tri godine bila je direktor preduzeća za sajmove i marketing, a zatim 12 godina u državnoj administraciji u Ministarstvu finansija I Nacionalnoj korporaciji za osiguranje stambenih kredita. U penziji od 05.11.2015. godine. Motiv da se priključi radu udruženja "Žene na prekretnici" je da svoje bogato radno iskustvo, energiju i entuzijazam koji poseduje iskoristi za neku društveno korisnu aktivnost, a pre svega za pomoć ženama koje u ovom periodu tranzicije ostaju bez posla.

Svetlana Cerović, nakon završetka Ekonomskog fakulteta u Beogradu, radila je u spoljnoj trgovini pet godina. Zatim je nastavila rad u bankarstvu. U banci je obavljala poslove rukovodioca odeljenja za saradnju sa Svetskom bankom. Kada je zajam iskorišćen prešla je u Udruženje banaka Jugoslavije, na poslove praćenja realizacije zajmova Svetske banke i specijalnih aranžmana, na mesto višeg savetnika. Kako su u saradnji Udruženja banaka i IFC započete pripreme za otvaranje finansijskog i tržišta kapitala, tako je bila uključena u rad tima. Tokom 1989. godine učestvovala je

u osnivanju i organizaciji rada Tržišta novca i kratkoročnih hartija od vrednosti, sve do 2001. godine kada je nastavila rad na Beogradskoj berzi, na mestu rukovodioca za PR i marketing. Nakon toga, 2013. godine prelazi na poslove rukovodioca Centra za ekonomska istraživanja pri Visokoj školi za ekonomiju i upravu.

Glavni motiv angažmana u Udruženju žena na prekretnici jeste da iskustvom i znanjem stečenim na različitim poslovima koje je radila pomogne ženama koje su ostale bez posla, a koje zbog godina i okolnosti u kojima žive ne mogu tako lako da krenu u novi početak.

Milijana Ilić, pravnica, do sada radila na raznovrsnim pravnim poslovima - u opštinskim organima uprave, privrednim društvima, ustanovama kulture, samostalnoj advokatskoj delatnosti. Posebno ističe svoju posvećenost dobrotvornom radu i iskustvo volonterskog rada kroz nevladin sektor, u raznim oblastima, uključujući socijalnu delatnost (na unapređenju zaštite i društvene brige o deci bez roditeljskog staranja). Trenutno polje interesovanja joj je prepoznavanje problema, pomoć i podrška jednom od najugroženijih slojeva društva - ljudi starijeg životnog doba. Svoj doprinos ciljevima Udruženja ŽnP vidi kroz pravnu pomoć u cilju zaštite najboljih interesa osoba koje su nakon 45. ostale bez posla.

Gordana Jeremić Zec, matematičar sa 35-godišnjim radnim iskustvom u oblasti informatike, specijalizovana za projektovanje informacionih sistema i razvoj baza podataka. Volonterski se bavila sindikalnim radom, organizujući i motivišući saradnike na delanje u cilju ostvarivanja prava iz rada i u vezi sa radom, socijalne pravde i jednakosti, posebno ranjivih društvenih grupa. Pokretu „Žene na prekretnici“ pristupila u veri da će višedecenijskim iskustvom, kako u struci tako i u društvenim aktivnostima, moći da doprinese njegovom osnaživanju i napretku.

Snežana Stanojević, prvo zaposlenje u GP “Ratko Mitrović” (9,5 godina) na različitim poslovima, od referenta, Sekretara, pravnoj službi, vodila problematiku zaštite na radu, kadrovske poslove, imovinsko pravne poslove, normative, ugovore, prodaju, rad u inostranstvu I drugo; drugo Opština Novi Beograd komunalna inspekcija, rad na terenu i sa strankama, vodila upravni postupak u okviru nadležnosti lokalnog organa i problematike stanovnika i pravnih lica na teritoriji Novog Beograda; treće (20 godina) Sektor tržišne inspekcije (Ministarstvo je menjalo nazive, ali naziv Sektor je isti) od inspektora, šefa, načelnika do višeg savetnika za unapređenje rada i razvoja Sektora, veoma uključena u svakodnevnu problematiku života I rada građana Srbije, uključena i u razna tela među-resorna, Vlade RS, regionalna, međunarodna. Motiv za rad u Udruženju: upoznata sa pozitivnim propisima iz radnih odnosa, njihovom nekompatibilnošću sa Ustavnim načelima I osnovnim ljudskim pravima, rodnom neravnopravnošću i drugo; detaljno (i

profesionalno i privatno) upoznata sa "potrošačkom korpom" i njenim slabostima i manipulisanjem podataka, te svoje iskustvo želi da iskoristi u radu Udruženja.

Vesna Bajković, diplomirani psiholog, tokom studiranja i na početku karijere volontirala u nekoliko NVO, kasnije stekla višegodišnje iskustvo u radu u oblasti ljudskih resursa na menadžerskim pozicijama, sertifikovani je menadžer za ljudske resurse. Paralelno, dugi niz godina intenzivno se edukuje iz oblasti psihoterapije, stekla diplomu TA praktičara a trenutno psihoterapeut Transakcione analize pod supervizijom. Celo-životno učenje je lični motiv a motiv za priključenje udruženju "Žene na prekretnici": ljudi imaju sposobnosti i potencijala u sebi da budu zadovoljni i dovoljno uspešni a ja želim da sa njima podelim moje znanje i iskustvo kako bi toga postali svesni i kako bi ih motivisala na tom putu da iz sebe izvuku najbolje jer, kad ako ne sad.

"Hiljade sveća se mogu zapaliti od jedne, a život te sveće se neće umanjiti. Sreća nikada nije umanjena kada je podeljena sa drugima".

S. G. Buddha